

**Analýza diskuzních pořadů a
zpravodajsko-publicistických rozhovorů**

rok 2014

Obsah dokumentu

1. Metodologický úvod	3
2. Základní zjištění	4
3. Témata	5
3.1. Tematická struktura	5
4. Moderátor	7
4.1. Konfrontačnost	7
4.2. Plynulost diskuze	10
4.3. Transparentnost	12
5. Hosté	13
5.1. Političtí hosté	13
5.2. Gender	14
5.3. Kázeň hostů	15
6. Zpravodajsko-publicistické rozhovory	16
6.1. Tematická struktura	16
6.1. Moderátoři rozhovorů	17

Analyzované diskuzní pořady a zpravodajsko-publicistické rozhovory:

Otázky Václava Moravce 1 (ČT1)
 Otázky Václava Moravce 2 (ČT24)
 Interview ČT24
 Hyde Park
 Hyde Park Civilizace

V roce 2014 bylo analyzováno **5 diskuzních relací** o celkové **stopáži 384 hodin a 39 minut** (relace Interview ČT24, Hyde Parku a Hyde Parku Civilizace byly analyzovány již v roce 2013, analytické výstupy z těchto relací ovšem byly součástí pravidelných analýz zpravodajství a k jejich zařazení do analýzy diskuzí došlo po požadavku VPA ČT v průběhu roku 2014).

1. Metodologický úvod

Tento dokument byl zpracován na základě požadavku České televize a jeho první část shrnuje základní zjištění mediální analýzy diskuzního pořadu Otázky Václava Moravce, kterou pro Českou televizi pravidelně zajišťuje společnost Media Tenor. Kritéria, jejichž prostřednictvím analýza posuzuje kvalitu diskuzního pořadu, byla zvolena tak, aby bylo možné posoudit, do jaké míry „Česká televize vytváří prostor pro pořady představující diskusní konfrontaci idejí, myšlenek a konceptů vztahujících se k důležitým otázkám veřejného zájmu,“. Takto je definován základní princip sledovaného typu pořadů v Kodexu ČT (6.1).

Analýza ve většině případů popisuje odděleně obě části pořadu Otázky Václava Moravce: první polovinu relace vysílanou na ČT1 a druhou část obvykle přenášenou zpravodajskou stanicí ČT24. Není-li uvedeno v následujícím textu jinak, vztahují se veškeré výsledky k období od **1. 1. 2014** do **31. 12. 2014**.

V možnostech analytiků není posouzení/ověření „pravdivosti“ informací zveřejněných moderátorem v jednotlivých relacích. Zvolený postup obsahové analýzy umožňuje posuzovat kvalitu pořadu jako takového prostřednictvím zkoumání jeho celkové obsahové struktury. Jednotlivá zjištění jsou doplněna popisem metodologických východisek tak, aby dokument byl srozumitelný i těm, kteří doposud nemají zkušenost s projekty obsahové analýzy.

Obsahová analýza připravovaná společností Media Tenor pro Českou televizi nabízí řadu možných úhlů pohledů na kvalitu a strukturu diskuzního pořadů. Tato čtvrtletní analýza zkoumá pořad Otázky Václava Moravce na třech úrovních:

a) Témata

Kapitola posuzuje různorodost témat, jak na úrovni tematických kategorií, tak na detailní bázi. Platí, že čím je diskuzní pořad tematicky variabilnější, tím je lépe naplněno poslání média veřejné služby. Z tematické struktury je možné posuzovat relevanci agendy.

b) Moderátor

Podle Kodexu ČT (6.5) „*Moderátoři diskuzních pořadů České televize jsou povinni zachovávat nestrannost. Divák by neměl z jejich vystupování v pořadu poznat, jaký k diskutovanému problému nebo diskutujícím zaujímají postoj. Moderátoři vždy iniciují otevřenou výměnu názorů mezi pozvanými diskutujícími, současně však dbají na dodržování pravidel čestně vedené diskuse,*“. Nestrannost moderátora je možné posuzovat podle konfrontačního, neutrálního, případně vstřícného charakteru jeho replik. Platí, že čím je relativní poměr konfrontačních otázek k jednotlivým uskupením, či konkrétním hostů vyrovnanější, tím je moderátorův přístup objektivnější, nestrannější. Moderátor by měl iniciovat otevřenou výměnu názorů, pokud však hosty často přerušuje v jejich replikách, může to mít negativní vliv na plynulost diskuze. Analýza ukazuje, kteří hosté byli moderátorem nejčastěji přerušováni, a zkoumá, zda takové vstupování do řeči bylo zapříčiněno nekázní hostů.

Analýza si dále na úrovni moderátorova výkonu všímá transparentnosti. Toto kritérium posuzuje, nakolik přesně moderátor odkazuje k externím zdrojům informací. Platí, že čím je vyšší míra ověřitelnosti uváděných zdrojů, tím je moderátorovo tvrzení transparentnější.

c) Hosté

V kapitole věnované hostům, se analýza mimo jiné soustředí na proporcionální zastoupení aktérů diskuze. Kodex ČT (6.2) uvádí, že „*Vyváženost se posuzuje zejména podle váhy jednotlivých politických stran v demokratické společnosti odvozené především z výsledků voleb do hlavních orgánů zastupitelské demokracie. Zároveň je však třeba zajistit, aby poměr mezi diskusními vystoupeními činitelů vládních stran a stran opozičních byl v souhrnu poskytnutého prostoru přibližně vyrovnaný. Česká televize také vytváří podmínky pro přiměřenou účast mimoparlamentních politických stran a hnutí v těchto diskusích,*“. Čím adekvátněji odráží poměr zastoupení politických stran a politických hostů jejich proporčnímu zastoupení v zastupitelských sborech, tím lépe plní diskuzní pořad svou funkci. Analýza také umožňuje sledovat poměr zastoupení žen v diskuzních pořadech. Lze tedy pozorovat, do jaké míry se pořad snaží poskytnout rovný přístup oběma pohlavím do televizního vysílání. Při vystupování hostů si analýza všímá jejich ukázněnosti, jak často vstupují do replik moderátora, případně svých diskuzních partnerů a zda přiléhavě reagují na moderátorovy promluvy.

2. Základní zjištění

Témata

- V obou částech Otázek V. Moravce byla nejčastěji diskutována **hospodářská politika**, ve 2. části se velké pozornosti dostalo i **dopravě**.
- Václav Moravec se v 1. části pořadu dotkl i kauz kolem J. Nečasové (Nagyové) a I. Rittiga, mediální událostí roku ovšem byla pro zpravodajské i diskuzní pořady ukrajinsko-ruská krize.

Moderátor

- Průměrná roční míra **konfrontačnosti** Václava Moravce vůči hostům byla pouze 11 % (pravděpodobně díky nekonfrontačním vydáním spojeným s výročím sametové revoluce), tedy nejméně za posledních 5 let. Objevovaly se ovšem i případy, kdy měřená hodnota přesáhla hranici 40 %. K tomuto extrému došlo při diskuzích s Miroslavem Peltou a Danielou Zemanovou.
- Václav Moravec byl v **citování a parafrázování externích zdrojů** přesnější ve 2. části Otázek, která byla co do složení hostů méně politická.

Hosté

- Zástupci ČSSD se diskuzí s Václavem Moravcem účastnili více než dvakrát častěji než politici v pořadí druhé TOP 09. Minimální počet účastí byl poskytnut předsedovi hnutí Úsvit Tomio Okamurovi.
- Mezi nejméně **ukázněné hosty** Otázek V. Moravce patřili Tomio Okamura (Úsvit), Miroslav Kalousek (TOP 09), Zbyněk Stanjura (ODS), Petr Fiala (ODS), Petr Mach (SSO) a Marcel Chládek (ČSSD).

Zpravodajsko-publicistické rozhovory

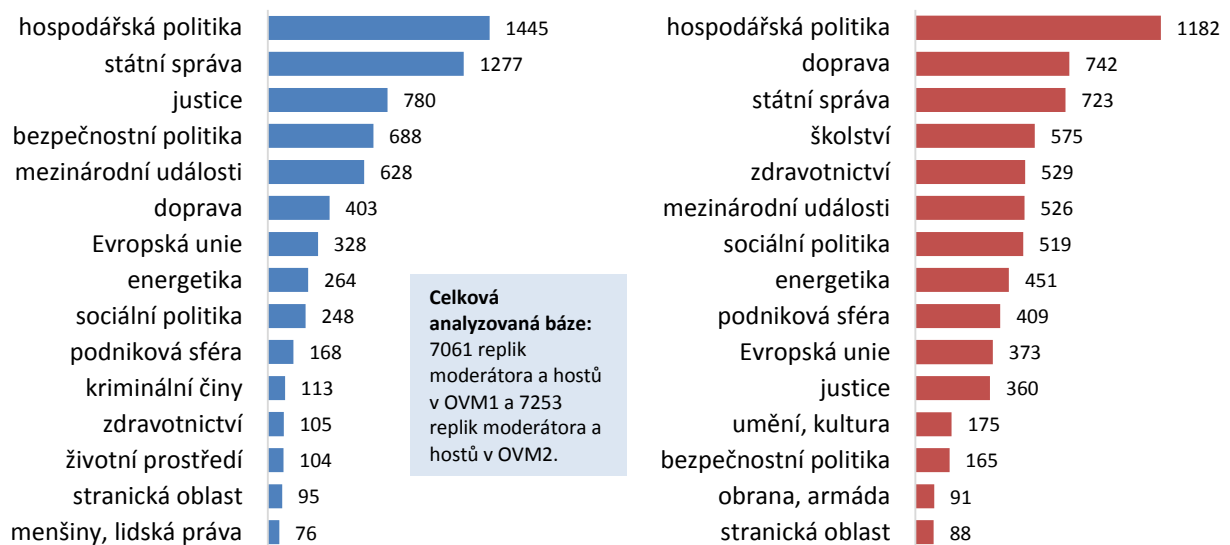
- Hosté a moderátoři Hyde Parku a Interview ČT24 (D. Drtinové) hovořili především o oblasti *státní správy*. 71 vydání Interview ovšem tematizovalo i *mezinárodní události*, především pak dění na Ukrajině.
- **Hosty** Interview ČT24 a Hyde Parku bylo 161 politiků a političek, přičemž nejčastěji byli zvaní Martin Stropnický a Věra Jourová z hnutí ANO.

3. Témata

3.1. Tematická struktura

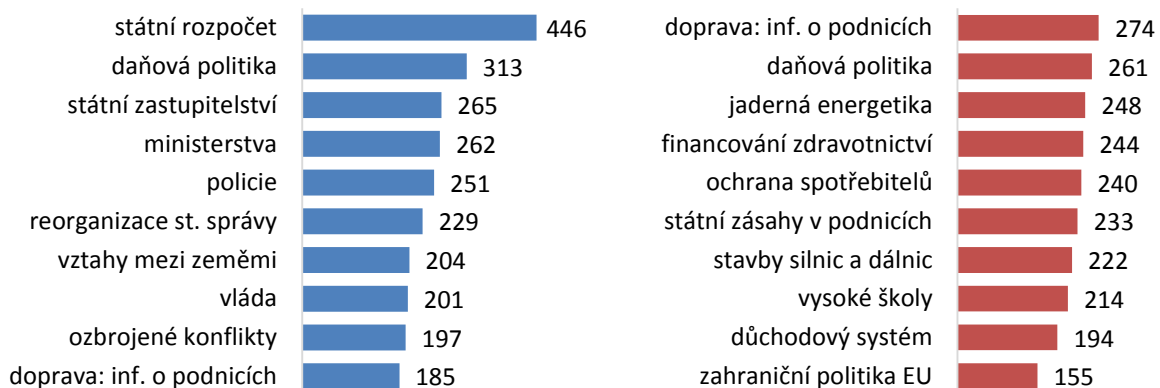
Tematické náplni 1. i 2. části Otázek Václava Moravce v roce 2014 dominovala *hospodářská politika*, konkrétně diskuze o *státním rozpočtu a daních* (jak naznačují grafy 3-3 a 3-4 zobrazené na následující straně). Vysoký počet replik se ovšem vázal i na zahraničně lokalizované události z kategorií *mezinárodní události*, *Evropská unie* a *obrana a armáda*. Převážná většina diskuzí o zahraničním dění byla vázána na ukrajinsko-ruskou krizi (graf 3-5 věnovaný mediálním událostem ukazuje, že jmenovaná krize byla náplní bezmála padesátky tematických bloků 1. a 2. části Otázek V. Moravce v roce 2014).

Grafy 3-1, 2: Nejčastěji diskutované tematické kategorie – OVM 1 (vlevo) a OVM 2 (vpravo; rok 2014; hodnota v grafu udává počet replik moderátora i hostů)

Námětem osmi vydání 2. části Otázek byla *doprava*, konkrétně *informace o podnicích z této branže* (274 replik moderátora a hostů) a *stavby a rekonstrukce silnic a dálnic* (222 replik moderátora a hostů). Politici i odborníci s Václavem Moravcem o *dopravě* diskutovali 9. a 23. února, 9. března, 6. dubna, 18. května, 29. června, 14. září a naposledy 5. října.

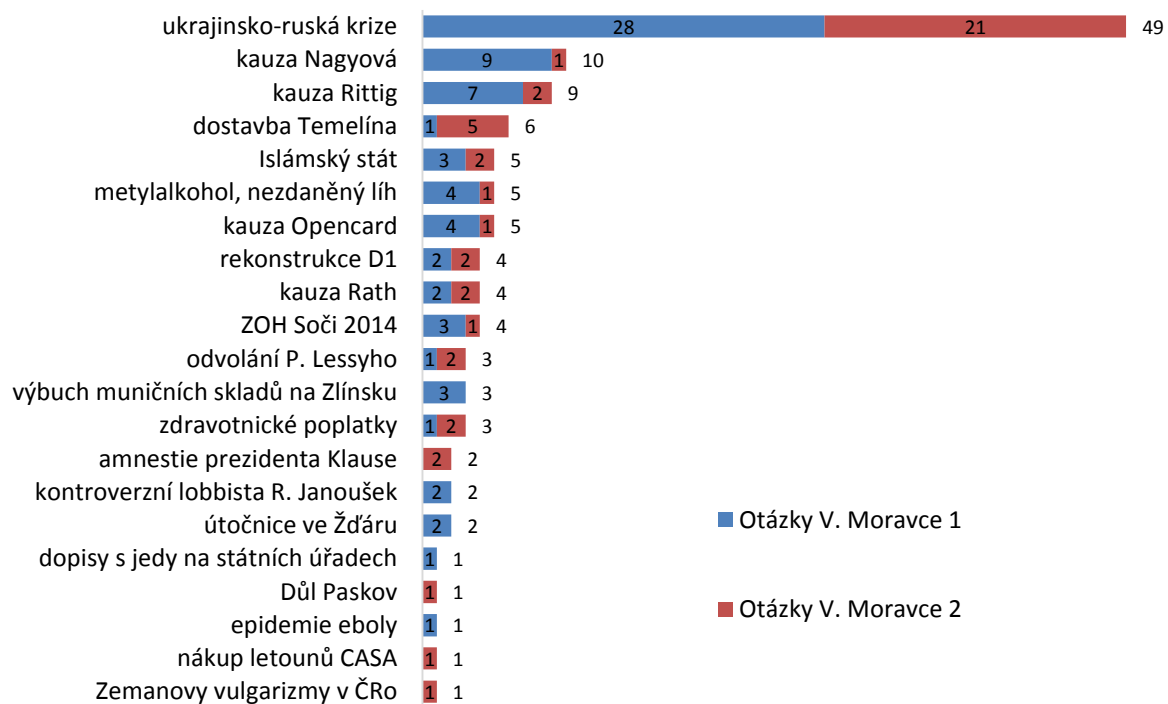
Grafy 3-3, 4: TOP10 detailních témat diskuzí – OVM 1 (vlevo) a OVM 2 (vpravo; rok 2014; hodnota v grafu udává počet replik moderátora i hostů)

Již jsme zmínili, že nejdiskutovanější mediální událostí roku 2014 byla nejen v Otázkách Václava Moravce, ale i v televizním a rozhlasovém zpravodajství *ukrajinsko-ruská krize*. Té bylo věnováno téměř 13 % z 379 tematických bloků odvysílaných ve sledovaných 12 měsících.

Za zmínku také stojí, že *vulgarismy prezidenta Miloše Zemana*, které pronesl v listopadových rozhlasových Hovorech z Lán, byly zmíněny pouze v jediném tematickém bloku nazvaném *Zásadní pokles důvěry v prezidenta a nespokojenost veřejnosti s politikou* a vysílaném 7. prosince.

Graf 3-5: Mediální události¹ (kauzy) v OVM 1 a OVM 2 (rok 2014, na úrovni tematických bloků)

¹ Takzvanou kauzu, přesněji řečeno mediální událost definují Dayan a Katz v knize *Media Events* šesti kritérii: 1. událost je přenášena živě; 2. událost je předem naplánovaná a anoncovaná veřejnosti; 3. událost je přerušením televizního programového schématu a vybočuje z denní rutiny; 4. událost není organizována médii samotnými, ale mimo mediální organizace; 5. vysílání události vyvolává silnou (až fascinovanou) odezvu publika a 6. vysílání události probouzí hluboce zakořeněné představy a vyprávění spjatá s hrdinstvím (Dayan, Katz, 1994, s. 102). Media Tenor tuto teorii aplikoval v analytické praxi a kauzami jsou v jeho metodice myšleny významné intenzivně medializované události splňující Dayanova a Katzova kritéria. Kauzou jsou tak pokryty multi-tematické mediální události, jejichž medializace prochází vývojem a v tematické skladbě jsou roztrženy do vyššího množství kategorií. Exemplárním příkladem je kauza metylalkohol, která se dotýkala tematických kategorií *kriminální činy* (skupinová kriminalita), *bezpečnostní politika* (policejní vyšetřování a zásahy celní správy), *hospodářská politika* (vládní opatření na ochranu spotřebitelů), *zdravotnictví* (zdravotní stav otrávených konzumentů), *justice* (soudní procesy s aktéry metanolové aféry), *společenské jevy* (situace rodin obětí) nebo *podniková sféra* (aféry firem napojených na tzv. metanolovou chobotnici).

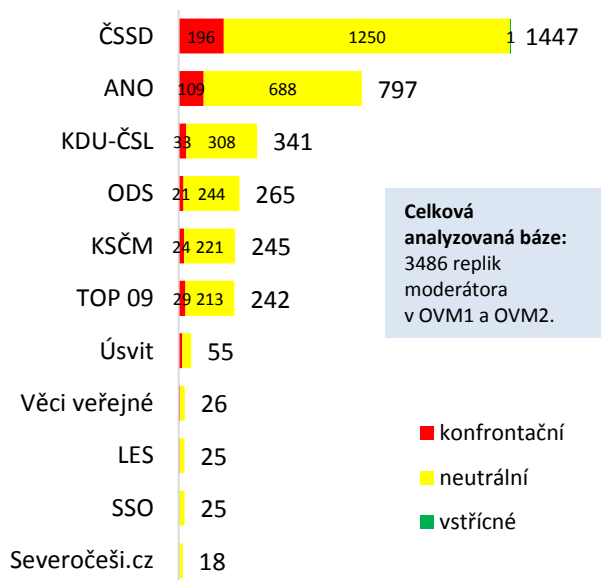
4. Moderátor

4.1. Konfrontačnost

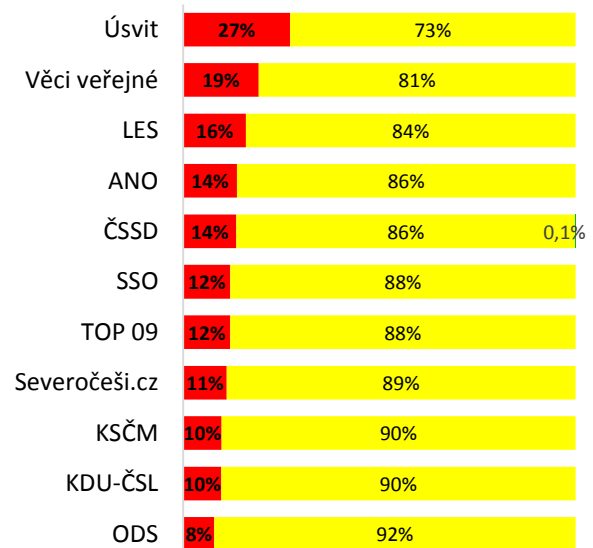
Kodex ČT (6.5) zmiňuje, že: „Moderátoři diskusních pořadů České televize jsou povinni zachovávat nestrannost. Divák by neměl z jejich vystupování v pořadu poznat, jaký k diskutovanému problému nebo diskutujícím zaujímají postoj.“. Posuzování míry konfrontačnosti je kritériem, kterým lze moderátorova nestrannost posuzovat. Ukazatelem je typ promluv adresovaných jednotlivým hostům (zda se jedná o konfrontační, neutrální, nebo vstřícný typ repliky). Metodologie tak dovoluje porovnávat objektivitu přístupu moderátora k politickým stranám, zástupcům koalice/opozice i jednotlivým hostům pořadu. Za nejobektivnější je v rámci tohoto hlediska považována ta relace, která dlouhodobě vykazuje stabilní míru konfrontačnosti vůči hostům.

Jednoznačně nejčastěji zvanými politiky byli v roce 2014 členové vládní ČSSD. Jak naznačuje graf 5-1 zařazený níže, šlo v obou částech Otázek Václava Moravce o 46 účastí zástupců strany (27 v 1. části a 19 ve 2. části Otázek Václava Moravce). Podíl konfrontačních replik moderátora vůči sociálním demokratům byl 14 procent a vůči Michaela Marksové vyslovil moderátor i jednu repliku vstřícnou, což nebývá obvyklé (v roce 2014 zazněly pouze 3 vstřícné repliky, a to právě vůči Michaela Marksové 28. září, Hynkovi Kmoníčkov 4. května a Janu Rafajovi 20. července).

Graf 4-1: Konfrontačnost na stranické úrovni – absolutně (OVM 1 a OVM 2; rok 2014)

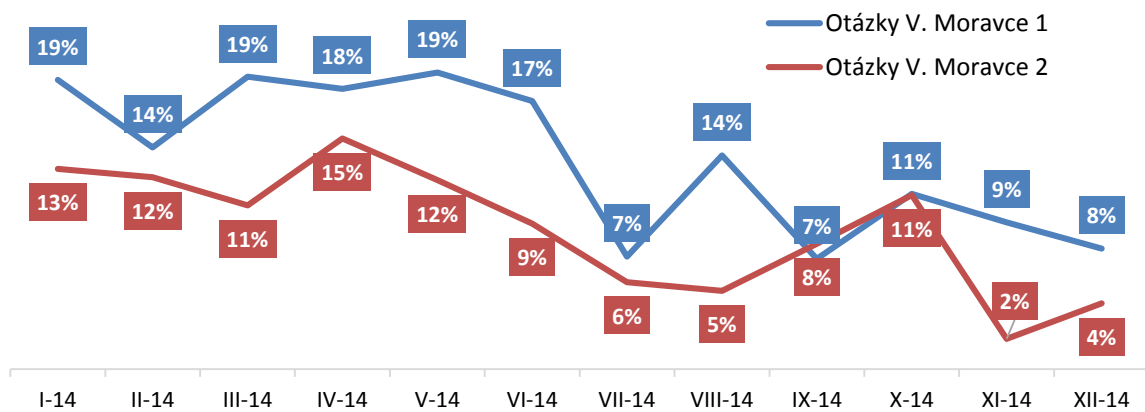

Graf 4-2: Konfrontačnost na stranické úrovni – relativně (OVM 1 a OVM 2; rok 2014)

Hnutí Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury zastupoval pouze jeho předseda, který se 1. i 2. části diskuze účastnil 30. března. Vyšší podíl konfrontačních replik, které vůči Okamurovi moderátor pronesl, souvisel s (ne)ukázněností politika (více tabulka 5-1) a jeho snahou prosadit své názory i přes usměrňování, napomínání a přerušování moderátorem.

Graf 4-3: Konfrontačnost – časový vývoj (OVM 1 a OVM 2, rok 2014), míra konfrontačnosti

Tabulka 4-1: Konfrontačnost – vývoj v čase (OVM 1 a OVM 2; roky 2009 až 2014), míra konfrontačnosti

rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014
20 %	21 %	14 %	17 %	17 %	11 %

Podíl konfrontačních replik klesal především v posledních dvou měsících roku, kdy bylo při výročí 25 let od sametové revoluce 16. listopadu vysíláno speciální česko-slovenské vydání Otázek Václava Moravce a pořadu RTVS O 5 minut 12 (hosty 1. části byli premiéři Bohuslav Sobotka a Robert Fico, hosty 2. části sociolog Jiří Příbáň, ekonom Zdeněk Kudrna, socioložka Olga Gyarfášová a publicista Martin M. Šimečka), nebo závěrečné prosincové bilancování s teologem Tomášem Halíkem, ekonomem Janem Švejnarem a sociologem Janem Hartlem.

V květnu 2014 vynesl moderátor vysoký počet konfrontačních replik k předsedovi Fotbalové asociace ČR Miroslavu Peltovi (viz tabulka 4-2 níže). Ty se týkaly faktu, že si fanoušci žádají Peltův odchod z funkce. Podíl konfrontačních replik vůči Peltovi přesáhl hranici 40 %, k podobné situaci přitom v roce 2014 došlo ještě jednou, a to při diskuzi z 19. října, kdy Václav Moravec pomoci telemostu hovořil s viceprezidentkou Soudcovské unie ČR Danielou Zemanovou. Vůči ní vyslovil moderátor pouze 13 replik (nebyla proto zahrnuta do níže uvedené tabulky 4-2), z toho 6, tedy 46 %, bylo konfrontačních, čímž bylo dosaženo nejvyšší hodnoty v roce 2014. Vyšší míra konfrontačnosti se projevila i u Bohuslava Sobotky, se kterým moderátor bilancoval prvních 100 dnů jeho vlády.

Na předchozí straně byly zmíněny výjimečně vyslovované vstřícné repliky. V červenci a srpnu byly Václavem Moravcem proneseny i dvě repliky klasifikované jako destruktivní (v typologii replik spadající do kategorie konfrontačních). Jednou z nich byla promluva směřovaná na viceguvernéra ČNB Vladimíra Tomšíka a zněla: „Kde žijete? Promiňte, pane viceguvernére, kde žijete? V Česku myslíte, že zvítězí zdravý rozum?“.

Tabulka 4-2: Konfrontačnost k jednotlivým hostům – TOP15 hostů s nejvyšší a nejnižší mírou konfrontačnosti (OVM 1 a OVM 2; rok 2014; hosté s minimálně 20 moderátorskými replikami)

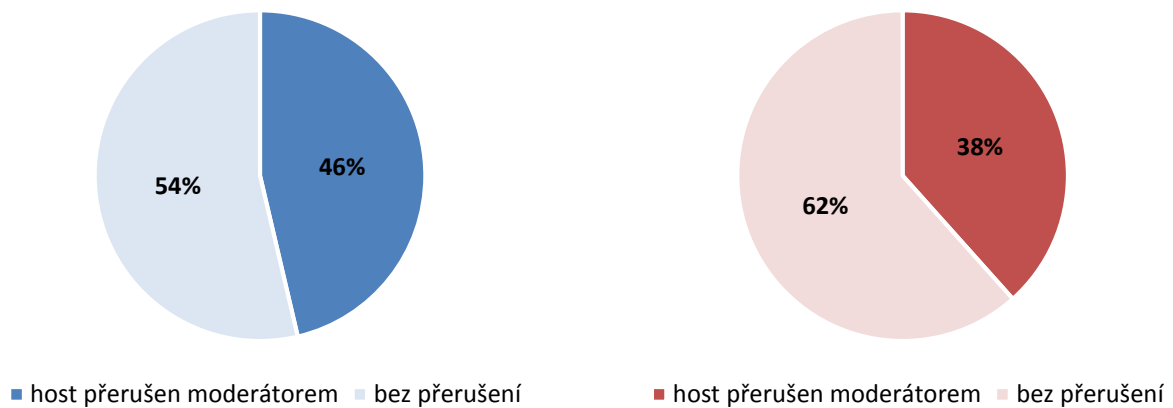
Datum	Host	Konfrontačnost
18. 5. 2014	Pelta Miroslav	42 %
4. 5. 2014	Sobotka Bohuslav	32 %
16. 3. 2014	Zeman Pavel	29 %
30. 3. 2014	Okamura Tomio	27 %
22. 6. 2014	Prachař Antonín	27 %
12. 1. 2014	Zeman Miloš	26 %
16. 2. 2014	Sobotka Bohuslav	25 %
27. 4. 2014	Ondrášek Pavel	24 %
6. 4. 2014	Kohoutová Lenka	24 %
26. 1. 2014	Žák Zdeněk	22 %
7. 9. 2014	Zaorálek Lubomír	22 %
19. 1. 2014	Kala Miloslav	22 %
25. 5. 2014	Wagenknecht Lukáš	21 %
11. 5. 2014	Jurečka Marian	21 %
13. 4. 2014	Chovanec Milan	21 %
19. 10. 2014	Válková Helena	2 %
30. 11. 2014	Chládek Marcel	2 %
14. 9. 2014	Vitásková Alena	1 %
23. 11. 2014	Philip Tom	0 %
30. 11. 2014	Haňka Rudolf	0 %
28. 9. 2014	Dufek Bohumír	0 %
23. 11. 2014	Pavlík Martin	0 %
22. 6. 2014	Potůček Martin	0 %
20. 7. 2014	Bílková Marie	0 %
6. 7. 2014	Menzel Jiří	0 %
21. 9. 2014	Hasenkopf Pavel	0 %
6. 7. 2014	Pithart Petr	0 %
19. 1. 2014	Válková Helena	0 %
7. 12. 2014	Štrupl Martin	0 %
2. 11. 2014	David Tomáš	0 %

4.2. Plynulost diskuze

Dalším důležitým kritériem vypovídajícím o kvalitě, a především autoritě moderátora u jednotlivých hostů, je jeho vliv na vedení diskuze. Stanovený ukazatel je výslednicí interakce mezi schopností moderátora vést diskusi požadovaným směrem a způsobem, a naproti tomu ukázněností jednotlivých aktérů, jejich ochotou podřídit se nastolenému způsobu moderace. Za nejkvalitnější pořad je považován ten, v němž je moderátor v nejvyšší míře schopný posunout svým zásahem diskusi zamýšleným směrem. Je tedy hosty respektován jako ten, kdo určuje, jak bude další diskuze probíhat a která témata budou nastolena.

V Kodexu ČT (6.5) stojí: „Moderátoři vždy iniciují otevřenou výměnu názorů mezi pozvanými diskutujícími, současně však dbají na dodržování pravidel čestně vedené diskuse.“. Moderátor by měl v diskusi určovat řád, pokud je host neukázněný, neodpovídá na danou otázku adekvátně, může jej moderátor přerušit. Jsou-li však hosté ve svých replikách přerušováni častěji, může to mít negativní až destruktivní vliv na plynulost a kvalitu diskuze.

Grafy 4-4, 5: Poměr dokončených a přerušených replik hostů – OVM 1 (vlevo) a OVM 2 (vpravo; rok 2014)

Jako plynulejší, tedy nepřerušovanou dodatečnými dotazy a zpřesňujícími poznámkami moderátora, by se daly označit diskuze z 2. části Otázek Václava Moravce. Tato skutečnost částečně souvisí i se skladbou hostů, neboť jak naznačují grafy 5-3 a 5-4, 1. část Otázek hostila především politiky (57 % hostů), zatímco hosty 2. části byli častěji ne-politici (v 56 % případů), které moderátor spíše nechával dokončit delší a mnohdy odborné repliky.

Rozdíl mezi vstupováním Václava Moravce do promluv hostů a jejich mírou nekázně (zachycený v tabulce 4-4) poukazuje na to, jak dalece se snaží moderátor diskusi ovlivňovat. Platí, že při neukázněnosti hosta, do které se počítá skákání do řeči a nedržení se daného tématu by moderátor měl zasáhnout. Ideálně by rozdíl měl být vyrovnaný. Pokud převažují kladné hodnoty, znamená to, že jsou hosté spíše přerušováni moderátorovými poznámkami, glosami, námitkami. Pokud jdou hodnoty do záporu, je moderátor shovívavý k nekázni aktérů diskuze.

Například právě o diskusi v Karlových Varech z 6. července lze na základě zjištěných a zde prezentovaných dat říci, že se jednalo o debaty, v nichž byl Václav Moravec ke svým hostům (Lechu Walesovi a Markovi Pokornému) výrazně shovívavý a vstupoval jim do řeči v podprůměrném podílu replik

Tabulka 4-3: Podíl přerušení jednotlivých hostů – TOP 15 (OVM 1 a OVM 2; rok 2014)

Datum	Host	Podíl přerušení
26. 1. 2014	Žák Zdeněk	84 %
2. 3. 2014	Ondráčka David	78 %
19. 10. 2014	Válková Helena	71 %
9. 2. 2014	Zaorálek Lubomír	70 %
23. 2. 2014	Filip Vojtěch	69 %
2. 3. 2014	Chládek Marcel	68 %
26. 1. 2014	Julínek Tomáš	67 %
13. 4. 2014	Tomšík Vladimír	66 %
2. 3. 2014	Zaorálek Lubomír	65 %
30. 3. 2014	Okamura Tomio	64 %
7. 12. 2014	Babiš Andrej	64 %
4. 5. 2014	Sobotka Bohuslav	63 %
12. 1. 2014	Kováčik Pavel	63 %
29. 6. 2014	Chládek Marcel	63 %
9. 3. 2014	Sobotka Bohuslav	63 %

Tabulka 4-4: Rozdíl mezi přerušováním moderátorem a nekázní hostů (OVM 1 a OVM 2; rok 2014)

Datum	Host	Podíl přerušení	Podíl nekázně	Rozdíl
2. 3. 2014	Ondráčka David	78 %		78 %
13. 4. 2014	Tomšík Vladimír	66 %		66 %
26. 1. 2014	Žák Zdeněk	84 %	20 %	64 %
4. 5. 2014	Sobotka Bohuslav	63 %	3 %	60 %
23. 2. 2014	Filip Vojtěch	69 %	9 %	59 %
26. 1. 2014	Julínek Tomáš	67 %	8 %	58 %
19. 10. 2014	Válková Helena	71 %	14 %	57 %
4. 5. 2014	Kmoníček Hynek	11 %	21 %	-11 %
19. 10. 2014	Kmoníček Hynek	22 %	33 %	-11 %
29. 6. 2014	Putnová Anna	21 %	36 %	-14 %
6. 7. 2014	Pokorný Marek	16 %	31 %	-16 %
23. 11. 2014	Mach Petr	26 %	44 %	-18 %
12. 10. 2014	Sokol Jan	7 %	33 %	-27 %
6. 7. 2014	Walesa Lech		43 %	-43 %

Vycházíme-li ze znění vysvětlující metodické poznámky uvedené v předposledním odstavci na předchozí straně, zjistíme, že Davida Ondráčku a Vladimíra Tomšíka nenechal moderátor dokončit tři čtvrtiny, respektive dvě třetiny, replik. Oba hosté přitom vykazovali stoprocentní kázeň (přesněji řečeno nulovou nekázeň), což znamená, že do řeči moderátora ani diskuzních partnerů nevstupovali a zároveň neodbočovali od tématu a odpovídali na pokládané dotazy.

4.3. Transparentnost

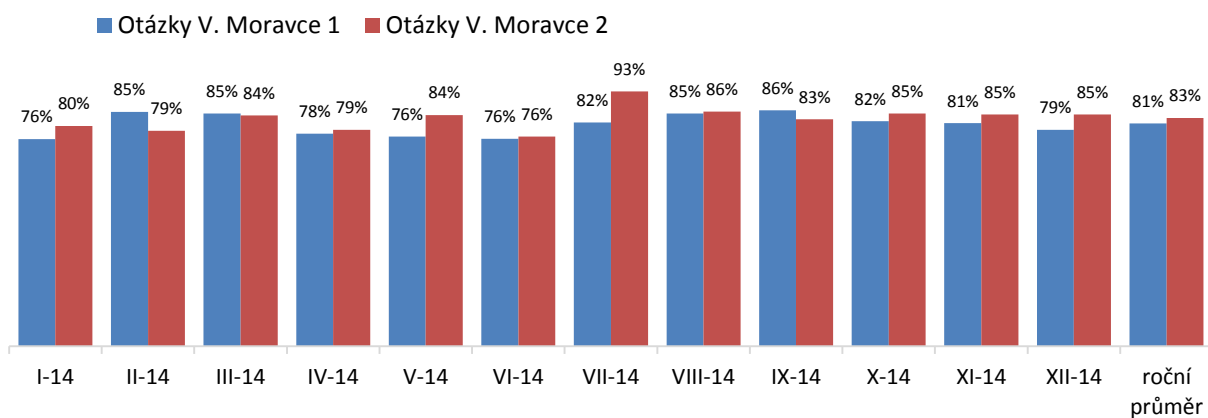
Ukazatel transparentnosti hraje důležitou roli pro důvěryhodnost moderátora diskuze jednak v očích aktérů ve studiu, ale především pro to, do jaké míry je moderátor pozitivně přijímán samotnými diváky. Analýza v této oblasti posuzuje přesnost a preciznost, s níž moderátor zveřejňuje externí zdroje informací. Na stupnici „přesné – střední – nepřesné“ je analyzována ověřitelnost uváděných zdrojů.

Tabulka 4-5: Míra přesnosti v uvádění zdrojů (OVM 1 a OVM 2; rok 2014)

Pořad	Transparentnost
Otázky V. Moravce - 1. část	81 %
Otázky V. Moravce - 2. část	83 %

Moderátorova přesnost v odkazování na externí zdroje, tedy takzvaná míra transparentnosti v celoročním srovnání nijak nekolísala. Pouze duben a červen můžeme označit jako podprůměrné, když ani v jedné z částí nepřekročila hodnota přesnosti hranici 80 %. Tuto hodnotu lze označit jako vysoce přesnou (kvůli technologické a dramaturgické rozdílnosti jen těžko srovnatelnou s výsledky, kterých dosahují moderátoři zpravodajsko-publicistických rozhovorů nebo autoři publicistických příspěvků v Reportérech ČT) a zrcadlí práci redakce Otázek pracující například s výzkumy veřejného mínění zpracovávaných agenturami Median nebo TNS-Aisa.

Graf 4-6: Detailní struktura výroků odkazujících k externím zdrojům (OVM 1 a OVM 2, rok 2014), počet replik moderátora

Tabulka 4-6: Transparentnost – vývoj v čase (OVM 1 a 2, roky 2009 - 2014)

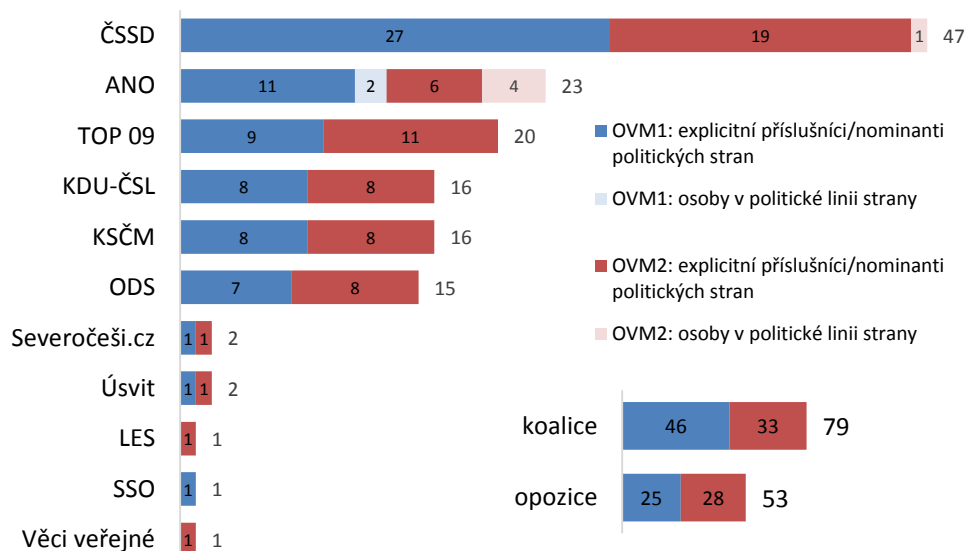
rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014
82 %	88 %	75 %	77 %	82 %	82 %

5. Hosté

5.1. Političtí hosté

Tato podkapitola shrnuje zastoupení politických hostů podle jejich příslušnosti k politickým stranám a hnutím v pořadu České televize Otázky Václava Moravce vysílaném na ČT1 (1. část) a ČT24 (2. část). V zásadě by mělo platit, že **poměrná účast politických subjektů v relacích** má zhruba odpovídat četnosti jejich zastoupení v zastupitelských orgánech, především v PSP ČR. Zároveň by měl být v úhrnu zajištěn přibližně stejný **prostor zástupcům vládních stran a opozice**. V Kodexu České televize (6.1) je tento požadavek formulován tak, že „Česká televize dbá, aby hlavní názorové proudy dostaly rovnoměrný prostor k vyjádření“. Důsledným výkladem Kodexu ČT, který na druhou stranu nestanovuje referenční období, ve kterém požadavky posuzovat, bychom došli k nález, že první z požadavků, týkající se alespoň poměrného zastoupení stran Poslanecké sněmovny, v roce 2014 naplněn spíše nebyl, protože prostor k vyjádření dostal pouze jediný z poslanců Úsvitu přímé demokracie Tomia Okamury, konkrétně samotný předseda hnutí. Druhému z požadavků zmiňujícímu vyrovnanost politických hostů na úrovni „koalice versus opozice“ vyhověno taktéž nebylo, ovšem rozdíl v počtu zástupců vládní koalice a opozice nebyl vysloveně propastný.

Grafy 5-1, 2: Politická příslušnost hostů (OVM 1 a OVM 2; rok 2014)²

Dalším apelem vyplývajícím z výše zmiňovaného Kodexu ČT (6.2) je **poskytnutí prostoru pro vyjádření i mimoparlamentním politickým subjektům a skupinám**: „Česká televize také vytváří podmínky pro přiměřenou účast mimoparlamentních politických stran a hnutí v těchto diskuzích“. Česká televize se tím zavazuje dát možnost pro prezentaci názorovým proudům, které nepatří na české politické scéně k těm dominantním. Jak

² Hosty Otáček V. Moravce byli také náměstci ministrů. Šlo o následující osoby: Lenka Teska Arnoštová, Simona Hornochová, Hana Marvanová, Lukáš Wagenknecht, Robert Pelikán, Petr Drulák, Pavel Šolc a Tom Philipp. Přičemž pouze jeden náměstek (Tom Philipp) a jedna náměstkyně (Lenka Teska Arnoštová) byli explicitně uváděni jako příslušníci politických stran (a tedy započítáni do statistik jako straníci). Pokud přihlídneme k veřejně dostupným zdrojům a odhlédneme od explicitně uváděných informací (čímž se vědomě dopustíme porušení principů a pravidel obsahové analýzy pracující s explicitními mediálními obsahy), lze v politické linii ČSSD započítat také [Petra Druláka](#) a v politické linii hnutí ANO [Simonu Hornochovou](#), [Robertu Pelikána](#) a [Lukáše Wagenknechta](#). Je přitom nezbytné mít na paměti, že tyto osoby primárně **nejsou politiky**, ale **úředníky státní správy** nominovanými ministry, nedá se přitom ani v pravém slova smyslu hovořit o „politických náměstcích“.

jsme ovšem jasně ukázali v grafu 5-1, z politických uskupení nezastoupených v Poslanecké sněmovně dostali možnost k účasti pouze zástupci a zástupkyně Strany svobodných občanů (Petr Mach, 23. listopadu), Věcí veřejných (Radek John, 2. února), Severočeši.cz (Alena Dernerová, 26. ledna) a Liberálně ekologické strany (Martin Bursík, 8. června).

Grafy 5-3, 4: Skladba aktérů – OVM 1 (vlevo) a OVM 2 (vpravo; rok 2014)

Grafy 5-2 a 5-3 ilustrují, do jaké míry se tvůrcům OVM podařilo dodržet bod 6.3 Kodexu ČT, který říká, že „V diskusích na politická a společenská témata musí Česká televize zajistit vedle politiků také účast široké škály odborníků, novinářů, osobností občanského života, ale i řadových občanů tak, aby zazněly všechny relevantní názory a aby byli politikové s uvedenými názory konfrontováni.“ V dlouhodobějším trendu platí, že do 2. části Otázek Václava Moravce je zváno více odborníků a nepolitických hostů, než je tomu v 1. části vysílané na ČT1, která má spíše charakter politické diskuse. Tato skutečnost byla potvrzena i v aktuálně sledovaném roce 2014.

5.2. Gender

Grafy 5-5, 6: Zastoupení žen – OVM 1 (vlevo) a OVM 2 (vpravo; rok 2014)

Během sledovaných 12 měsíců se obou částí Otázek Václava Moravce účastnilo 20 různých žen (vyšší hodnota v grafu 5-6 znamená, že některá z účastnic diskutovala více než jedenkrát). Nejčastěji s moderátorem a diskuzními partnery hovořily náměstkyně ministra financí pro daně a cla Simona Hornochová (OVM 1 a 2 z 27. dubna, OVM 1 a 2 z 21. září), ministryně spravedlnosti Helena Válková (OVM 1 a 2 z 19. ledna, OVM 1 z 8. června a OVM 1 z 19. října) a ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová (OVM 1 a 2 z 6. dubna, OVM 1 a 2 z 28. října).

5.3. Kázeň hostů

Na úrovni projevu aktérů diskuze umožňuje metodika analýzy zkoumat jejich kázeň, resp. nekázeň. Tento parametr hodnotí tzv. **formální kázeň**, nakolik hosté vstupují do moderátorových replik, nebo do promluv partnerů diskuze. Je zde navíc zohledněna i **obsahová kázeň** – tedy to, zda se host drží tématu vzneseného moderátorem, nebo naopak svou reakcí „uhýbá“ a spíše sebe-prezentuje své názory bez ohledu na moderátorem položený dotaz.

Předseda ODS Petr Fiala při svých účastech ze 13. července a 2. listopadu vystupoval jako poměrně výrazně neukázněný host. Spolu se stranickým kolegou Zbyňkem Stanjurou (účasten 14. září) patřili k nejméně ukázněným hostům Otázek V. Moravce v roce 2014 vůbec. Jejich vystupování přitom často zcela postrádalo profesionální rozměr a schopnost věcně argumentovat. Oba politici ODS naopak působili jako destruktivní prvky a priori odmítající jakékoliv návrhy a názory zástupců vládní koalice. Podobně podrážděně a spíše nevěcně reagoval při svých účastech ministr školství Marcel Chládek (29. června a 7. září) a Petr Mach, který 23. listopadu oponoval ministrovi zahraničních věcí Lubomírovi Zaorálkovi.

Tabulka 5-1: Kázeň aktérů diskuze – 20 nejméně ukázněných aktérů diskuzí (OVM 1 a OVM 2; rok 2014)

Datum	Host	Podíl nekázně
30. 3. 2014	Okamura Tomio	60 %
30. 11. 2014	Haňka Rudolf	49 %
29. 6. 2014	Kalousek Miroslav	45 %
14. 9. 2014	Stanjura Zbyněk	44 %
23. 11. 2014	Mach Petr	44 %
6. 7. 2014	Walesa Lech	43 %
13. 7. 2014	Fiala Petr	42 %
7. 9. 2014	Chládek Marcel	40 %
29. 6. 2014	Chládek Marcel	40 %
29. 6. 2014	Babiš Andrej	39 %
30. 3. 2014	Dienstbier Jiří	36 %
29. 6. 2014	Putnová Anna	36 %
6. 4. 2014	Marksová Michaela	35 %
2. 11. 2014	Filip Vojtěch	35 %
11. 5. 2014	Schwarzenberg Karel	35 %
19. 10. 2014	Kmoníček Hynek	33 %
12. 10. 2014	Sokol Jan	33 %
21. 9. 2014	Samek Vít	33 %
2. 11. 2014	Fiala Petr	33 %
25. 5. 2014	Telička Pavel	32 %

6. Zpravodajsko-publicistické rozhovory

6.1. Tematická struktura

Graf 6-1: Tematické kategorie vydání Hyde Parku a HP Civilizace (rok 2014), počet vydání pořadu

Graf 6-2: Tematické kategorie vydání Interview ČT24 a D. Drtinové (rok 2014), počet vydání pořadu

Zatímco *věda a výzkum* byla náplní většiny vydání Hyde Parku Civilizace, v Interview ČT24 bylo námětem rozhovoru pouze jednou za celý rok, a to 17. června, kdy Světlana Witowská hovořila s Tomášem Zimou (kandidátem na rektora UK). Také zpravodajsko-publicistické rozhovory tematizovaly *mezinárodní události* (v 71 vydáních Interview ČT24 a 44 vydáních Hyde Parku a Hyde Parku Civilizace) a řešily tak situaci na Ukrajině a v Rusku, nebo nebezpečí islámského radikalismu zosobněného Islámským státem.

Interview ČT24 a Interview D. Drtinové hostilo 99 politiků a 152 nepolitických hostů, přičemž nejčastěji byli zváni zástupci hnutí ANO Martin Stropnický (8 účastí) a Věra Jourová (5 účastí). V Hyde Parku a Hyde Parku Civilizace byl poměr mezi politickými a nepolitickými hosty 62 ku 195. Jak ukazuje tabulka 6-2, nejvíce politických vydání zpravodajsko-publicistických rozhovorů vedla Zuzana Tvarůžková (37 vydání Interview ČT24), následována Bohumilem Klepetkem (30 vydání Hyde Parku), Danielem Takáčem (5 vydání Interview ČT24 a 25 vydání Hyde Parku) a Danielou Drtinovou (29 vydání Interview D. Drtinové).

6.1. Moderátoři rozhovorů

Moderátorům zpravodajsko-publicistických rozhovorů se podobně jako moderátorovi diskuzního pořadu nabízí celá škála možných způsobů pokládání dotazů a získávání informací od interviewovaných politiků. Standardizovaná metodika pak dovoluje kvantifikovat, nakolik byl moderátor či moderátorka vůči zpořádanému hostovi konfrontační, přesněji řečeno, jaký podíl z jím pronesených replik tvořily repliky takzvané konfrontační, neutrální nebo vstřícné (příkladem konfrontační repliky může být tzv. zjišťovací záporná/neshodná otázka „*Není to spíš naopak?*“ nebo pochybová/podivová replika „*Jak je možné, že vláda dosud vládne, když jste s ní tak nespokojeni?*“). Vysoká míra konfrontačnosti nemusí nutně znamenat vyšší „útočnost“ moderátora vůči konkrétnímu hostovi. Například v případě, kdy interviewovaný politik záměrně neodpovídá na přímo položené dotazy, je užití konfrontační repliky jedinou cestou k získání konkrétních informací. Ze samotné statistiky míry konfrontačnosti tak ještě nelze přímo usuzovat na předpojatost nebo naopak protežování konkrétních politiků a stran moderátorem či moderátorkou rozhovoru. V dlouhodobém pohledu ovšem lze vysledovat „styl moderace“ konkrétních moderátorů a moderátorek.

Tabulka 6-1: Konfrontačnost moderátorů: 10 nejvíce a 10 nejméně konfrontačních vydání (rok 2014)

Datum	Pořad	Moderátor	Host	Konfrontačnost
30. 5. 2014	Interview ČT24	Witowská Světlana	Telička Pavel	44 %
14. 1. 2014	Hyde Park	Takáč Daniel	Kuba Martin	40 %
2. 1. 2014	Hyde Park	Klepetko Bohumil	Rusnok Jiří	39 %
10. 6. 2014	Hyde Park	Klepetko Bohumil	Tejc Jeroným	39 %
26. 5. 2014	Hyde Park	Takáč Daniel	Babiš Andrej	38 %
27. 1. 2014	Hyde Park	Klepetko Bohumil	Faltýnek Jaroslav	38 %
10. 1. 2014	Interview ČT24	Borek David	Dienstbier Jiří	38 %
1. 4. 2014	Interview ČT24	Tvarůžková Zuzana	Bartošek Jan	37 %
28. 5. 2014	Interview ČT24	Witowská Světlana	Mach Petr	37 %
20. 1. 2014	Hyde Park	Klepetko Bohumil	Zahradil Jan	36 %
3. 11. 2014	Hyde Park	Kroužková Barbora	Šlechtová Karla	5 %
6. 8. 2014	Interview ČT24	Witowská Světlana	Špidla Vladimír	5 %
1. 9. 2014	Interview ČT24	Witowská Světlana	Stropnický Martin	4 %
9. 12. 2014	Interview ČT24	Witowská Světlana	Gazdík Petr	3 %
9. 4. 2014	Interview ČT24	Witowská Světlana	Půta Martin	3 %
9. 10. 2014	Interview ČT24	Takáč Daniel	Stropnický Martin	2 %
15. 12. 2014	Interview ČT24	Tvarůžková Zuzana	Jourová Věra	0 %
2. 12. 2014	Interview ČT24	Tvarůžková Zuzana	Vokřál Petr	0 %
23. 7. 2014	Interview ČT24	Tvarůžková Zuzana	Stropnický Martin	0 %
13. 8. 2014	Interview ČT24	Tvarůžková Zuzana	Zeman Miloš	0 %

Hranice 30 procent **konfrontačnosti** moderátora vůči hostovi byla v roce 2014 překročena v 33 vydáních zpravodajsko-publicistických rozhovorů (24 krát v Interview ČT24 a Interview D. Drtinové, 9 krát v Hyde Parku), nejčastěji Danielou Drtinovou (13 vydání, kdy moderátorka hovořila s Marcelem Chládkem – 36 %, Bohuslavem Sobotkou – 36 %, Miroslavem Kalouskem – 34 % a 30 %, Pavlem Kováčikem – 33 %, Jaroslavem Zavadilem – 33 %, Petrem Fialou – 33 %, Tomášem Hudečkem – 33 %, Andrejem Babišem – 33 % a 30 %, Lubomírem Zaorálkem – 2 krát 30 %, Stanislavem Polčákem – 30 %). Bývalá zaměstnankyně České televize tak byla v roce 2014 v průměru nejvíce konfrontující moderátorkou (viz následující tabulka 6-2), odhlédneme-li od průměrné hodnoty dosažené Davidem Borkem, který vedl pouze 3 rozhovory (10. ledna s Jiřím Dienstbierem, 23. září s Bedřichem Moldanem a 7. října s Pavlem Teličkou), v nichž velmi přesně citoval externí zdroje.

Zaměříme-li se právě na míru **transparentnosti** v odkazování na externí zdroje, zjistíme, že moderátoři a moderátorka Hyde Parku (Barbora Kroužková, Bohumil Klepetko a Daniel Takáč) dosahovali vyšších hodnot. Bylo to dáno především dramaturgií relace, která jako základní zdroj dotazů pokládaných hostům využívá otázek diváků z webu a facebooku. Tyto zdroje jsou pochopitelně klasifikovány jako zcela přesné. Naopak v Interview ČT24 častěji zaznívají méně konkrétní odkazy a parafráze typu „někteří poslanci tvrdí“ nebo „novináři informovali“, které převažují nad přesnými a graficky vyobrazenými citacemi politiků a dalších osob. I přes tento fakt si Zuzana Tvarůžková a Světlana Witowská udržely výrazně vyšší průměrné hodnoty míry transparentnosti než Daniela Drtinová. Posledně jmenovaná moderátorka tak tedy byla k politikům a politikám nejen nejvíce konfrontační, ale zároveň i nejméně přesná, co se citování a parafrázování týká, a její moderátorský styl tak lze v těchto podstatných ohledech označit za méně kvalitní.

Tabulka 6-2: Míra transparentnosti v odkazování na externí zdroje a konfrontačnost moderátorů zpravodajsko-publicistických rozhovorů a politickými hosty (rok 2014)

Moderátor	Míra transparentnosti	Konfrontačnost	Počet moderovaných pořadů
Borek David	92 %	31 %	3
Drtinová Daniela	71,1 %	27 %	29
Klepetko Bohumil	87,4 %	23 %	30
Takáč Daniel	84,8 %	22 %	30
Keblůšek Vladimír	56,3 %	19 %	1
Tvarůžková Zuzana	80,4 %	19 %	37
Witowská Světlana	79,1 %	18 %	24
Kroužková Barbora	89,6 %	13 %	7

V lednu 2015 zpracoval Media Tenor, spol. s r.o.

hotline@mediatenor.cz | <http://www.mediatenor.cz/> | tel./fax +420 596 126 126
Nádražní 923/118, 702 00 Ostrava, Česká republika

Tento dokument obsahuje všechna podstatná zjištění výzkumu. Pokud však některou informaci postrádáte, připravíme vám ji na požádání. Budeme rádi za jakékoliv další náměty.